מהו דתימא אם איתא דילדה קלא הוה ליה, קא משמע לן אימר אפולי אפיל:

הדרן עלך השוחט

*אלו טרפות בבהמה *נקובת הושט *ופסוקת הגרגרת *ניקב קרום של מוח *ניקב הלב לבית חללו *נשברה השדרה ונפסק הרוח שלה *ניטל הכבד ולא נשתייר הימנו כלום *הריאה שניקבה או שחסרה ר"ש אומר *עד שתינקב לבית הסמפונות *ניקבה הקבה *ניקבה המרה *ניקבו הדקין, *הברס הפנימית שניקבה או שנקרע רוב החיצונה רבי יהודה אומר *הגדולה טפח והקטנה ברובה *המסס *ובית הבוסות שניקבו לחוץ *נפלה מן הגג *נשתברו רוב צלעותיה *הדרוסת הזאב רבי יהודה אומר *דרוסת הזאב בדקה ודרוסת ארי בגסה, דרוסת הנץ בעוף הדק ודרוסת *הנס בעוף הגס *זה הכלל כל שאין *כמוה חיה טרפה: גמ' א"ר שמעון בן לקיש רמז לטרפה מן התורה מנין, מנין *ובשר בשדה טרפה לא תאכלו"! אלא רמז *לטרפה שאינה חיה מן התורה מנין דקתני סיפא *זה הכלל כל שאין כמוה חיה טרפה מכלל *דטרפה אינה חיה, מנא לן? דכתיב *"וזאת החיה אשר תאכלו" - *"חיה אכול, שאינה חיה לא תיכול, מכלל דטרפה לא חיה, ולמאן דאמר *טרפה חיה מנ"ל? נפקא ליה "מזאת החיה אשר תאכלו" - זאת החיה אכול, חיה אחרת לא תיכול, מכלל דטרפה חיה ואידך האי "זאת" מאי עביד ליה? מיבעי ליה לכדתנא דבי רבי ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל זאת החיה אשר תאכלו מלמד שתפס הקב"ה מכל מין ומין והראה לו למשה ואמר לו זאת אכול וזאת לא תיכול ואידך נמי מבעי ליה לכדתנא דבי ר' ישמעאל? אין ה"נ, אלא טרפה חיה, מנא ליה? נפקא ליה מאידך תנא דבי ר' ישמעאל דתנא דבי ר' ישמעאל בין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל" אלו שמונה עשרה טרפות שנאמרו למשה מסיני ותו ליכא והא איכא *בסנר ושב שמעתתא? בשלמא

אלו טרפות. לא גרסינן אלו ולא גרסינן ואלו יש לפרש דקאי אפלוגתא דר' שבב ור' עקיבא* והודה לו ר' עקיבא דנבלה לו קאי אכל הני ס) שחיטתו פסולה לעולם דהוה פסול שחיטה בשחיטה והוי נבלה וקאמר הכא ואלו הן ס) טרפות: **ניקב** הלב לבית חללו. בשאר נקובי לא אינטריך למיתני לבית חללו שהן דקין ין ופשיטא שאין נקב חשוב בהם כלל אם לא ניקב לבית חללו אבל לב שהוא עב ס"ד שאם ניקב בעומק שהוא חשוב נקב ומיטל הלב והריאה והדקין לא אינטריך למיתני דבכולל נקובים הוא דאף על גב דבמתול אמר בגמרא* דניטל כשר וניקב מרפה בכל הני נקובים דתנא פשיטא דכל שכן ניטל וניקבה המרה נמי גרעה דכ"ש ניטל דטריפה ומ"מ ניטלה הכבד ולא נשתייר הימנה כלום אינטריך לאפשר להיות דניטל כל הכבד ולא המרה שניטל כל בשר הכבד ונשאר המרה דבוקה בגידי הכבד והסמפוטות והא דתנן (נקמן דף נה.) גבי ואלו כשרות ניקב הלב ולא לבית חללו לריך לומר דמהכא לא הוה שמעינן דהוה למיתנא יא) ה"ה סמוך לבית חללו דסופו ליקבה עד בית החלל והא דקתני ניקבה הגרגרת כשרה הייט משום דבעי למיתני נסדקה ונשברה השדרה ולא נפסק הרוח שלה אינטריך דלו מהכא ה"א לו הא לו הא לו נמי ה"א דבעינן תרתי קא משמע לן דבמוש תלי מילתא ומיטל הכבד יב) *ולא נשתייר הימנה כלום פריך בגמרא (נקמן מו.) ריש לסיפא: **אין** שחסרה. מפרש בגמרא* לו שחסרה מכפיס ולמ"ד חסרון מכפיס לא שמיה חסרון מפרש ניקבה לרבנן לו שחסרה לר"ש דאמר עד שתינקב לבית הסמפוטות ובחסרון כל שהוא מודה: **דרוסת** הגן. גבי טרפות עוף הוא שייך למיתני אלא משום רבי יהודה תנא ליה הכא: **דרוסת** הגן. גרסי' בתוספתא [פ"ג] ובערוך [ערך גן ד'] וכן יסד הפייט בסליחות* חותלת ישראל מדרס הגם וגן אפרוחים קרוצים וטעמא לא משום דסופו ליקבה דא"כ בכולל נקובה היא ומהאי טעמא לא תני במתניתין דמיא לדיותא ודמיא לביטרא* אלא טעמא דדרוסה שהאדם שורף וסופה למות יג): **זאת** החיה מלמד שתפס הקב"ה כל מין ומין והראה למשה. והא דלא תניא ליה בהקומץ רבה (מנחות דף כט.) גבי אלשה דבריס שנתקשה משה מטרה ראש חדש ובריס יד) ולא תניא נמי הא דאמר במדרש* כמין מטבע אש הראה הקדוש ברוך הוא למשה דכתיב זה יתנו "שמא לא תניא אלא מידי דנתקשה אבל הני אע"פ שהראהו לא נתקשה בהן אלא שתמה על הדבר מה יוכל אדם ליתן כופר נפשו הראהו הקב"ה להבחין הטוב והודיע לישראל וכן הכא להראות לישראל איזו היא חסורה ואיזו היא מוותרת: והא

מהו דתימא אם איתא דילדה קלא הוה ליה. ונ"ל דמילדא ידעי דמשקר: קמ"ל. ר' אלעזר דאומר אפולי אפיל ליכא אחרינא הא ר' אלעזר ור' אבהו לא גרסינן והא"ג לאתויי עולה דאומא אימא ילדי ילד קמ"ל דאם איתא דאולד קלא אית לה ובעיא לו אמה מתוקמא מתניתין ואינטריך לתנא אור תורה למתניין בזה הכלל דמהו דתימא מיתה לה למאן דחזי סבר בגיעה אולד קמ"ל זה שמעתי ועיקר הוא חדא דהא לא ס) אמרו והאי מהו דתימא בכל הכך שמעתתא דאמרלי דלא שאלו דלעיל אמתניתין דזה הכלל *קמא אמרו מהו דתימא ואורחא דגמרא למימר מהו דתימא אכלל דמתניתין ושוב בשאין לו אמה למה ליה למתנייה זה הכלל לאתויי פשיטא למאי ניחוש לה:

הדרן עלך השוחט

אלו טרפות. כל נקב במשהו: פסוקה. לרחבה ברוחב: לבית חללו. ואם לא הגיע לחלל קמני סיפא* דכשרה: נשברה השדרה ונפסק הרוח. חדא היא ופסק הרוח דידה משום דמיט הוא ונשברה השדרה דקתני אורחא דמילתא נקט דפסיקת הרוח ע"י שברים שדרה היא: **לו שחסרה**. בגמרא פריך (נקמן דף מז:) הייט נקב: סמפוטות. קטנות קטנה המתפשטות בתוך הריאה שהדם טבע ג) בה כשחותכים אותה: הברס הפנימית. בגמרא (נקמן כ:) מפרש: שמיקבה. במשהו: רוב החיצונה. בגמרא (שם דף כ:) מפרש: ז) גדולה וקטנה. לא גסה ודקה קאמר אלא א) על [שור] קטן ושור גדול אם נקרע טפח בשור אע"ג דלא הוי רובא: המסס. ליגפויי"ל: ובית הבוסות. סוף הכרס שקורין פגל"ה עשוי כבובע וקרוי בית הבוסות והמסס מחובר בו וסביב סביב לחיבורים כשאתה מבדילן יש חוטן לזה וחוטן לזה ובאמצע הן שוכבין זה לתוך זה והמאכל נכנס ב) מבית הבוסות להמסס ומהמסס נקבה ומהנקבה לרקין: שניקבו לחוץ. שהנקב גרלה מבחוץ וכגון שניקבו לו זה לו זה שלא במקום חיבורן לאפוקי (ג) שניקבו במקום חיבורן בשני דופנותיהן והנקב הולך מחלט של זה לחלט של זה: נפלה מן הגג. ומחמה מיד טולפה לא על פי שאין שבר גרלה בה, מעשיו שנתרסקו ונתפרכו לבריה ואין מעם במרפות, שהלכה למשה מסיני הן ובגמרא (נקמן דף נח:) אמר שאם שהתה מעט לעת ושחטה כשרה ואע"פ שלא עמדה: כשנשברו רוב צלעותיה. בגלא שום נטילה טרפה ובגמרא (שם דף נב.) מפרש מאי רוב: הדרוסת הזאב. שהכה בלפרניו ומטיל בה אלים ושורפה בדקה אבל בנסה לא אלים זיהריה למיקלייה: והדרוסת ארי בגסה. וכל שכן בדקה ומגיא קמא סבר אלים זיהריה דזאב למקלייה ממי לגסה: הגן. *אספרוו"ל: בעוף הדק. לפריס ויוניס: והדרוסת הגס. אוסקוו"ל: בעוף הגס. לחזות ותרגוליס: זה הכלל. בגמרא (נקמן דף כז.) מפרש לאתויי מאי: כל שאין כמוה חיה. שלקתה מכה שאין בהמה לקיה דומגמתה לחיות לחיות: **גמ'** ובשר בשדה טרפה. (מכות דף יח.) בשר קדשים שיצא חוץ ממחיצתו מ"מ טרפה ו) משמע טרפה ממש: לא. מכן לטרפה שאין סופה לחיות לפרושי מתניתין דקתני כל שאין כמוה חיה טרפה אלמא טרפה לאיה חיה: זאת החיה. קרי ביה זאת חיה: אלמ"ד טרפה חיה. לקמן בפרקין (דף מז:) אמרו לו והלא הרבה מתקיימות שחיה ושלא שנים: זאת החיה. זאת מיעוטא הוא והכי משמע זאת סתם בהמות שהן חיות לאכול: חיה אחרת. כגון טרפה ז) ואע"פ שהיא חיה לא תאכל: וכן החיה אשר לא תאכל. אע"פ שחיה לא תאכל: שמונה עשרה טרפות. לא מקרא קמיסתמעי אלא הלכה למשה מסיני הן: ותו ליכא. אלא שמונה עשר: בשלמא

[נעיל נב.]

[נקמן נח:]

[נקמן נח:]

[נקמן מה:]

[נקמן נה:]

[נקמן נה:]

[נרכ"ש ערך גן ג' הגו]

[עיין תוס' נעיל נב. סוף ד"ה ומטיבו]

[נקמן דף מז:]

[נקמן מה. קה. תמורה יא: מה כו. בכורות ג.]

[נעיל נג.]

[נקמן נה. סה. קה. תמורה יא: נדה כו. בכורות ג.]

[עיין תוס' נקמן כב. ד"ה ון וכו']

[עיין תוס' מנחות כט. ד"ה ויוכיס]

[וכן בסנהדרין ג.]

[עיין תוס' מנחות כט. ד"ה שלמה]

[נקמן מה:]

[נקמן מה:]

[עיין תוס' נקמן כב. ד"ה ון וכו']

[שיטה הרא"ש על זה המקום בגרים ס"ב]

[נקמן נה:]

[נקמן נה:]

[נקמן נה: